

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 24766/2023
18.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужилаца мал. АА и мал. ББ, чији је законски заступник мајка ВВ и ВВ сви из ..., чији је пуномоћник Ивана Бранковић, адвокат из ..., против туженог ГГ из ..., чији је пуномоћник Милош Вучељић, адвокат из ..., ради утврђења права становања, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 271/23 од 08.06.2023. године, у седници одржаној 18.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 271/23 од 08.06.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужилаца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П2 480/22 од 02.02.2023. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужилаца, па је утврђено право становања у корист тужилаца малолетног АА, малолетног ББ, као и ВВ, на 1/3 двособног стана број ..., површине 65 м2, који се налази у Београду у улици ... број ..., уписаног у лист непокретности број ..., катастарске општине Врачар, а који идеални део је у својини туженог ГГ. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца у делу у коме су тражили да се тужени исели из двособног стана број ..., који се налази у Београду у улици ... број ..., уписаног у лист непокретности број ..., катастарске општине Врачар. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се наложи катастру непокретности Врачар да по службеној дужности упише забележбу права становања у корист тужилаца на 1/3 двособног стана број ..., површине 65 м2, који се налази у Београду у улици ... број ..., уписаног у лист непокретности број ..., катастарске општине Врачар, као неоснован. Ставом четвртим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 271/23 од 08.06.2023. године, ставом првим изреке, одбијене су жалбе тужилаца и туженог као неосноване и

потврђена првостепена пресуда у ставовима првом и четвртом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке, тако што је усвојен тужбени захтев тужилаца, па је обавезан тужени да се исели из двособног стана број ..., у улици ... број .., уписаног у лист непокретности број .., катастарске општине Врачар. Ставом трећим изреке, укинута је првостепена пресуда у ставу трећем изреке, и одбачена тужба тужилаца у делу којим су тражили да се наложи катастру непокретности Врачар да по службеној дужности упише забележбу права становања у корист тужилаца на 1/3 двособног стана број .., површине 65 м², који се налази у Београду у улици ... број .., уписаног у лист непокретности број .., катастарске општине Врачар, као недозвољена. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 16.500,00 динара. Ставом петим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужиоци су дали одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану одлуку на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20) и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Првог основног суда у Београду П2 2066/17 од 18.06.2018. године, разведен је брак тужиље ВВ и туженог ГГ, а малолетна деца странака АА и ББ поверени су мајци на самостално вршење родитељског права. Тужиља ВВ је по основу стицања у браку сувласник са 2/3 идеалних делова а тужени са 1/3 идеалних делова на стану број .. површине 65 м², који се налази у Београду у улици ... број .., у погледу ког стана су покушали да регулишу имовинске односе исплатом сувласничког удела туженом, али споразум нису успели да постигну. Тужиоци АА и ББ станују у наведеној непокретности заједно са мајком и оцем и не поседују другу непокретност. Мајци је од стране органа старатељства указано да би се измештање деце у другу средину неповољно одразило на њих, имајући у виду досадашње релације, одвајање од друштва и места где тренирају. Породични проблеми се рефлектују на децу, код тужиоца АА је присутан сукоб лојалности услед конфликта родитеља и истом је препоручен третман код психолога. Тужиља ВВ је запослена у ... и остварује месечну зараду од око 200.000,00 динара, сноси све трошкове становања и рату стамбеног кредита за предметну непокретност. Тужени је након смрти оца наследио 1/2 дела куће у Београду, као и 1/2 дела куће у ..., окућнице, њива и шума, запослен је и остварује зараду у износу од 60.000,00 динара. Раније се бавио арбитражним клађењем и на тај начин остваривао додатне приходе. Саветодавни третмани парничних странака нису дали очекиване резултате, није дошло до помака у функционисању породице и родитељска комуникација је из константних свађа прешла у пасивно игнорисање уз повремене свађе, те је присутна пасивна агресија. Актуелна ситуација веома негативно утиче на малолетну децу. Породични

проблеми између родитеља и даље су актуелни, као фактори ризика који доводе до несугласица и повремених свађа и престанка родитељске комуникације, који стога представљају висок ризик за даљи адекватан раст и развој малолетне деце, а актуелни судски поступци доминантно погоршавају однос родитеља и породично функционисање.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев и утврдио право становања у корист тужилаца на 1/3 двособног стана број ..., у Београду у улици ... број ..., који идеални део је у својини туженог, док је одбио тужбени захтев тужилаца за исељење туженог из предметног стана, као и захтев да се наложи катастру забележба права становања у корист тужилаца на 1/3 дела стана.

Другостепени суд је потврдио првостепену пресуду уз закључак да заснивање права становања у корист тужилаца у потпуности одговара најбољем интересу и потребама малолетне деце и представља центар њихових животних активности, а не представља очигледну неправду за туженог, с обзиром да тужени осим сувласничког удела на предметном стану поседује и удео у кући која се налази у Београду, као и кући у ..., окућници, њивама и шумама, па тужени неће бити доведен у незавидан положај, нити је остварење права проистекло из очигледне злоупотребе од стране лица која то право захтевају. Тужила ВВ, као родитељ коме су деца поверена на самостално вршење родитељског права, осим сувласничког удела на спорној непокретности нема друге непокретности у власништву у којој би она и мал. деца могли да станују. У односу на захтев тужилаца да се тужени исели из предметног стана, другостепени суд је у овом делу преиначио првостепену пресуду и усвојио захтев за исељење, уз закључак да су поремећени односи родитеља потенцијална опасност по правилан психо-физички развој деце.

Врховни суд налази да је другостепени суд правилно применио материјално право конституисањем права становања на стану који је у време подношења тужбе био у сувласништву тужиоца ВВ и туженог и усвајањем захтева за исељење туженог из предметног стана.

Одредбом члана 194. Породичног закона, регулисано је право становања (*habitatio*) тако што је прописано да дете и родитељ који врши родитељско право имају право становања на стану чији је власник други родитељ детета ако дете и родитељ који врши родитељско право немају право својине на усељивом стану (став 1.), право становања траје до пунолетства детета (став 2.), немају право становања дете и родитељ ако би прихватањем њиховог захтева за право становања представљало очигледну неправду за другог родитеља (став 3.).

У конкретном случају ВВ, као родитељ који врши родитељско право, осим сувласничког удела на спорној непокретности нема право својине на другом усељивом стану у коме би она и малолетна деца могли да станују, те и по оцени овог суда, сходно цитираној одредби закона, тужиоци имају право становања на стану који је у сувласништву тужиље ВВ и туженог.

Право становања – хабитација је лична службеност из корпуса дечијих права које је установљено у циљу егзистенцијалне заштите детета, ради збрињавања детета и

у интересу родитеља који врши родитељско право. Суштина законске одредбе је да се обезбеди остваривање права на дом као једног од најважнијих права из корпуса права установљених ради добробити и заштите детета. За остваривање овог права потребно је да буду испуњени услови прописани цитираном одредбом члана 194. Породичног закона. У конкретној ситуацији наведени услови за установљење права становања на непокретности, стану, који је у сувласништву тужиље ВВ и туженог, су испуњени, јер ВВ као родитељ коме су деца поверена на самостално вршење родитељског права нема право својине на неком другом усељивом стану. Право становања је као лична службеност недељива што значи да терети цело послужно добро, односно целу ствар, осим уколико је установљено на делу ствари која је реално подељена на више делова. По налажењу Врховног суда, конституисање права становања у корист тужилаца на стану на коме су ВВ и тужени сувласници, заснована је на закону.

Одредбом члана 194. Породичног закона није искључена могућност да се право становања установи на стану који је у власништву оба родитеља деце. Врховни суд закључује да конституисање права становања тужилаца на спорном стану не представља очигледну неправду за туженог из свих разлога које је навео и другостепени суд у побијаној пресуди. Поред тога, ова лична службеност не представља ни прекомеран терет за туженог јер из утврђених чињеница произилази да је тужени након смрти оца наследио 1/2 дела куће у Београду, као и 1/2 дела куће у ..., окућнице, њива и шуме, на који начин неће бити доведен у незавидан положај. Све ово и при чињеници да се породични проблеми између родитеља, који су и даље актуелни, рефлектују и на децу и представљају висок ризик за даљи адекватан раст и развој малолетне деце и да се нарушена породична ситуација у стану негативно у високој мери одражава и на децу, те да у таквој ситуацији интереси родитеља, а самим тим и туженог, морају бити подређени најбољем интересу деце који су у овој ситуацији остварује иселењем туженог из предметног стана.

Због свега изнетог, неосновани су наводи ревизије којима се указује да тужиља ВВ има веће приходе од туженог и да се туженом ставља прекомеран терет, јер због специфичности целокупне ситуације, најбољег интереса деце која трпе негативан утицај конфликтног односа бивших супружника, полазећи од права на дом прокломован Конвенцијом о правима детета и цитираним одредбама Породичног закона, на овај начин се заштићује интерес малолетне деце који имају примат и на који начин се не угрожавају својинска права туженог, већ се привремено ограничава у коришћењу спорног стана. Због наведеног неосновани су наводи ревизије којима се указује на погрешну примену материјалног права.

Из изложених разлога, Врховни суд је на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

Захтев тужилаца за накнаду трошкова ревизијског поступка, одговора на ревизију, је одбијен, јер наведени трошкови нису били нужни за вођење ове парнице.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**